
ÚVODNÍK

Ruch v psychoterapii

Kratochvíl S.

Význam psychoterapie v psychiatrii je dnes obecně uznáván. Otázky z psychoterapie jsou součástí zkoušek mediků i atestačních zkoušek psychiatrů a klinických psychologů. Je značný zájem o sebezkušenostní výcviky v psychoterapii u lékařů, kteří se chtějí věnovat psychiatrii, stejně jako u psychologů, kteří pracují ve zdravotnictví.

Nabídka výcviků v psychoterapii je v současnosti značná. V roce 2004 udělila komise složená ze zástupců Psychiatrické společnosti, České psychoterapeutické společnosti a Asociace klinických psychologů již celkem 26 komplexním vzdělávacím programům (v rozsahu přesahujícím 500 výcvikových hodin) různých institutů akreditaci a v současnosti jsou v jednání akreditace dalších programů. Jejich značná část – zejména dynamicky orientovaných - pracuje především experienciálně, tj. formou zážitku na sobě, jiné, např. kognitivně behaviorální a systemické, staví více na praktickém zvládnání terapeutických dovedností a technik. Zájemci mají na výběr také akreditované výcviky rogersovské, psychoanalytické, logoterapeutické, gestalterapeutické či transakčně analytické.

Subkatedra psychoterapie Institutu pro další vzdělávání ve zdravotnictví umožňuje absolventům akreditovaných vzdělávacích programů na doporučení příslušného výcvikového institutu složení zkoušky z psychoterapie, na jejímž základě vydává IPVZ *Osvědčení o funkční specializaci v systematické psychoterapii*. Osvědčení umožňuje, aby lékař či klinický psycholog vykazoval pojišťovně výkony zařazené pod systematickou psychoterapii. Takové osvědčení bylo od roku 1998 vydáno již několika stovkám psychiatrů a klinických psychologů.

Narůstá orientace na psychoterapeutické přístupy založené na důkazech účinnosti, které se opírají se o kontrolované kvantitativní studie s náhodným přidělováním pacientů k léčbě a do kontrolní skupiny, pokračuje však také rozvoj kvalitativního přístupu s důkladným rozbohem dění v procesu terapie a s kategorizací účinných faktorů z pohledu pacientů i terapeutů.

Je značný zájem o publikace zpracovávající kladné i záporné osobní zkušenosti a příběhy psychoterapeutů, jako jsou zahraniční autoři Yalom, Yovell či Kottler a Carlson, i o profesionální vývoj a osobní postoje představitelů různých psychoterapeutických směrů u nás, jak je zachytili v povytavých knihách rozhovorů Hučín a Andrlová.

Jednou za dva roky se konají „velké“ česko-slovenské psychoterapeutické konference, střídavě v Česku v Luhačovicích a na Slovensku v Trenčianských Teplicích s krátkými referáty i četnými prakticky zaměřenými workshopy. Konference jsou eklekticky a integrativně laděné a pravidelně dokumentují rozvoj oboru v různých aplikačních oblastech a mj. i vzájemný respekt přívrženců jednotlivých směrů a jejich schopnost si porozumět a přiměřeně spolupracovat. Některé odborné společnosti navíc pořádají periodicky své vlastní speciální konference, např. psychoanalytici v Opočně a kognitivně behaviorální terapeuti v Kroměříži. Častá je jejich spolupráce s analogickými zahraničními společnostmi či instituty.

Ruch v oblasti psychoterapie u nás lze označit jako živý, poměrně harmonický a vytvářející příznivé perspektivy dalšího kvalifikovaného rozvoje tohoto interdisciplinárního oboru, který má těsný vztah zejména k psychiatrii a klinické psychologii.

Dodáno redakci: 29. 5. 2006

Prof. PhDr. Stanislav Kratochvíl, CSc.